

**Parlamentul Republicii Moldova a aprobat în lectură finală
proiectul de lege elaborat de Ministerul Culturii
privind modificarea Codului Penal și Codului Contravențional**

Pe data de 21 aprilie 2016 Parlamentul Republicii Moldova a aprobat în lectura a II-a (finală) *Proiectul de lege nr. 61 din 25 februarie 2016 privind modificarea unor acte legislative*, prin care a fost modificat Codul Penal și Codul Contravențional la compartimentul protejarea patrimoniului cultural și monumentelor de for public.

În Codul penal au fost operate modificări la șase articole (186, 187, 188, 190, 191 și 222) și introduse cinci articole noi (191¹, 191², 191³, 191⁴, 191⁵). Au fost stabilite pedepse penale pentru 12 tipuri de infracțiuni aflate în legătură cu bunurile de patrimoniu cultural.

Pentru cazurile de furt (art. 186), **jaf** (art. 187), **tâlhărie** (art. 188), **excrocherie** (art. 190) și **delapidare** (art. 191) **a bunurilor de patrimoniu cultural** din situri arheologice sau din zone cu potențial arheologic sunt stabilite pedepse penale sub formă de amendă, în mărime de la 1000 până la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 ani până la 10 ani.

Pentru cazurile de deteriorare a bunurilor de patrimoniu cultural (art. 191¹, 1) sunt stabilite pedepse cu amendă în mărime de la 500 la 3000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1an.

Pentru cazurile de distrugere a bunurilor de patrimoniu cultural (art. 191¹, 2) sunt stabilite pedepse cu amendă în mărime de la 3000 la 10000 de unități convenționale sau cu închisoare pe un termen de la 1 la 3 ani.

Pentru efectuarea lucrărilor neautorizate în situri arheologice sau în zone cu potențial arheologic (art. 191²) sunt stabilite pedepse cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale sau cu închisoare pe un termen de pînă la 1 an.

Pentru efectuarea lucrărilor de construcție în siturile arheologice sau în zonele cu potențial arheologic (art. 191²), fără certificat de descărcare de sarcină arheologică sunt stabilite pedepse cu amendă de la 3000 la 10000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Pentru tăinuirea sau păstrarea ilegală a bunurilor arheologice mobile (art. 191³) sunt stabilite pedepse cu amendă de la 500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 an până la 2 ani.

Pentru comercializarea neautorizată a bunurilor arheologice mobile și a bunurilor culturale mobile clasate (art. 191⁴) este stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de la 400 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani sau cu închisoare pe un termen de la 1 la 3 ani.

Pentru accesul neautorizat cu detectoare de metale sau cu alte aparate de teledetecție și utilizarea lor în siturile arheologice sau în zonele cu potențial arheologic (art. 191⁵) este stabilită pedeapsa cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an.

În Codul Contravențional a fost operate modificări la patru articole (nr. 74; 385, alin. 2; 393 lit. d; 400 alin. 1) și introdus un articol nou (nr. 423⁸). Au fost stabilite pedepse pentru nouă tipuri de contravenții aflate în legătură cu bunurile de patrimoniu cultural și monumentele de for public.

Pentru încălcarea regimului de protecție și de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural și a monumentelor de for public (art. 74, 1) **este stabilită** sancțiunea cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale.

Pentru edificarea monumentelor de for public fără aprobări legale (art. 74, 2) este stabilită sancțiunea cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale.

Pentru demontarea, strămutarea sau modificarea monumentelor de for public fără aprobări legale (art. 74, 3) este stabilită sancțiunea cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale.

Pentru intervențiile de construcție neautorizate în zonele de protecție a monumentelor de for public (art. 74, 4) este stabilită sancțiunea cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale.

Pentru neîndeplinirea atribuțiilor legate de întreținere, îngrijire, conservare și restaurare a monumentelor de for public (art. 74, 5) este stabilită sancțiunea cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale.

Pentru nerespectarea de către primarul unității teritorial-administrative a prevederilor legale cu privire la asigurarea pazei patrimoniului arheologic și semnalarea Agenției Naționale Arheologice referitor la nerespectarea legislației privind protejarea patrimoniului arheologic (art. 74, 6) este stabilită sancțiunea cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale.

Pentru eliberarea de către emitent a autorizației de construire în lipsa certificatului de descărcare de sarcină arheologică pentru terenurile cu patrimoniu arheologic sau în lipsa avizului Consiliului Național al Monumentelor Istorice pentru intervenții la monumente de istorie și cultură de categorie națională (art. 74, 7), este stabilită sancțiunea cu amendă de la 350 la 400 de unități convenționale.

Pentru împiedicarea de către proprietari sau de către titularii dreptului de posesie a terenurilor, a accesului personalului autorizat, în vederea prospectării arheologice, cercetării și protejării patrimoniului arheologic și asigurării măsurilor de protecție și pază a bunurilor de patrimoniu arheologic (art. 74, 8) este stabilită sancțiunea cu amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale.

Pentru înstrăinarea de către proprietarii privați a terenurilor cu patrimoniu arheologic sau a monumentelor înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat fără notificarea prealabilă a Ministerului Culturii (art. 74, 9), este stabilită sancțiunea cu amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale.

Constatarea contravențiilor și elaborarea proceselor-verbale pentru încălcarea legislației privind protejarea bunurilor de patrimoniu cultural și a monumentelor de for public (art. 423⁸, alin. 1-4) revine următoarelor entități statale:

- *Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor*: în cazul monumentelor de istorie și cultură de categorie națională sau monumente de for public de categoria A.
- *Agenția Națională Arheologică* – în cazul siturilor arheologice.
- *Direcțiile/secțiile/serviciile cultură ale autorităților publice locale* – în cazul monumentelor de istorie și cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B.
- *Poliției naționale* - în cazul tuturor bunurilor culturale ocrotite de stat.

Deciziile de aplicare a pedepselor pentru contravențiile ce țin de domeniul protejării patrimoniului cultural urmează a fi luate de instanțele de judecată (art. 423⁸, alin. 5).

Astfel, prin legea aprobată, Republica Moldova a obținut instrumente legale reale de protejare a monumentelor de istorie și cultură, siturilor arheologice, patrimoniului cultural mobil și monumentelor de for public.